

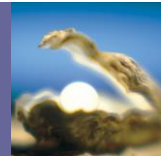
CHÍNH SÁCH THUẾ TÀI NGUYÊN VÀ CÁC THÁCH THỨC

Người trình bày: **Bùi Đức Hiền**
Tổng cục Thuế

email: bdhien@gdt.gov.vn

Hà Nội, 13/5/2016

KHÁI QUÁT NỘI DUNG TRÌNH BÀY

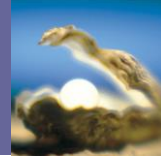
I. TIẾN TRÌNH XÂY DỰNG CHÍNH SÁCH THUẾ TÀI NGUYÊN:

1. Các khoản thu từ hoạt động tài nguyên;
2. Việc triển khai thuế tài nguyên;
3. Đặc điểm thuế tài nguyên;
4. Mục tiêu của Luật Thuế tài nguyên.

II. MỘT SỐ NỘI DUNG CHIA SẺ, TRAO ĐỔI:

1. Tính thống nhất giữa các sắc thuế;
2. Tính đồng bộ trong hệ thống chính sách;
3. Tác động đến nguồn lực, công nghệ và năng lực sử dụng tài nguyên;
4. Về chi phí quản lý nhà nước.

KHÁI QUÁT NỘI DUNG TRÌNH BÀY

III. TRAO ĐỔI GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN:

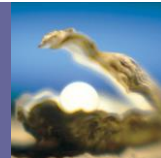
1. Cách thức tiếp cận giải quyết.

2. Cách tổ chức thu.

3. Kết quả:

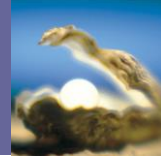
- **Nâng cao sự thống nhất giữa các sắc thuế.**
- **Đồng bộ chính sách khuyến khích chế biến sâu và thu Ngân sách;**
- **Hạn chế hao phí nguồn lực, khuyến khích đầu tư nâng cao công nghệ, năng lực chế biến tài nguyên;**
- **Đơn giản khâu xây dựng giá tính thuế, xác định chi phí được trừ, giảm chi phí quản lý nhà nước.**
- **Góp phần minh bạch chính sách**

I. TIẾN TRÌNH XÂY DỰNG CHÍNH SÁCH THUẾ TÀI NGUYÊN:

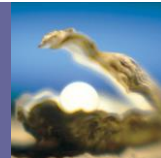
- Ở Việt Nam tài nguyên thiên nhiên thuộc sở hữu toàn dân, do Nhà nước thống nhất quản lý và sử dụng thuế, các khoản thu điều tiết hoạt động khai thác tài nguyên, tạo nguồn thu cho Ngân sách nhà nước.
- Với mục tiêu, định hướng khai thác, sử dụng hiệu quả tài nguyên, tạo lập nguồn tài chính phục vụ cho bảo tồn, phát triển các nguồn tài nguyên, đảm bảo công bằng xã hội.
- Chuyển từ nền kinh tế tập trung sang nền kinh tế thị trường, cần có quy định pháp luật thuế tài nguyên

1. Các khoản thu từ hoạt động tài nguyên:

- Phí, lệ phí khi: cấp Giấy phép, thăm dò, khai thác khoáng sản; trả chi phí điều tra cơ bản địa chất sử dụng thông tin để thăm dò khoáng sản; trả chi phí điều tra cơ bản địa chất, chi phí thăm dò khoáng sản phục vụ khai thác
- Tiền cấp Quyền khai thác khoáng sản; tiền đấu giá khai thác khoáng sản; thuế tài nguyên; phí bảo vệ môi trường khi tổ chức khai thác; Đối với thủy điện, nộp phí sử dụng môi trường rừng.
- Thuế tài nguyên trên sản lượng khai thác; thuế GTGT, thuế xuất khẩu.
- Thuế TNDN hoạt động khoáng sản; chuyển nhượng quyền thăm dò, khai thác khoáng sản. ...

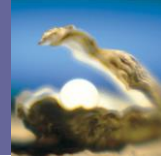
2. Việc triển khai thuế tài nguyên.

- **Pháp lệnh thuế tài nguyên ban hành ngày 30 tháng 3 năm 1990.**
- **Pháp lệnh thuế tài nguyên sửa đổi số 05/1998/PL-UBTVQH10 ngày 16 tháng 04 năm 1998**
- **Luật Thuế tài nguyên năm 2010.**

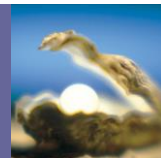
Một số vấn đề cần thiết chia sẻ, trao đổi về tiếp cận và nghiên cứu giải pháp hoàn thiện.

3. Đặc điểm thuế tài nguyên:

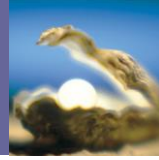
- Thuế tài nguyên là một khoản thu của Nhà nước đối với người khai thác tài nguyên thiên nhiên.
- Đánh trên sản lượng và giá trị tài nguyên khai thác mà không phụ thuộc vào mục đích khai thác.
- Thuế được cấu thành trong giá bán, người tiêu dùng tài nguyên hoặc sản phẩm được tạo ra từ tài nguyên phải trả tiền thuế. (*trừ dầu mỏ, khí đốt*)
- Đối tượng nộp thuế là: Mọi tổ chức, cá nhân khai thác tài nguyên thiên nhiên.

4. Mục tiêu của Luật Thuế tài nguyên

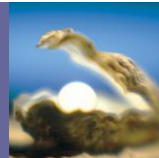
- ✓ Kế thừa, luật hoá các quy định từ Pháp Lệnh.
- ✓ Khắc phục những mặt hạn chế.
- ✓ Tiếp tục cải cách, xây dựng hệ thống thuế đồng bộ.
- ✓ Tăng cường quản lý tài nguyên; bảo vệ, khai thác, sử dụng hợp lý, tiết kiệm, hiệu quả.
- ✓ Góp phần ổn định nguồn thu ngân sách

II. MỘT SỐ NỘI DUNG CHIA SẺ, TRAO ĐỔI:

- **Tính thống nhất giữa các sắc thuế;**
- **Tính đồng bộ trong hệ thống chính sách;**
- **Tác động đến nguồn lực, công nghệ và năng lực sử dụng tài nguyên;**
- **Về chi phí quản lý.**

1. Tính thống nhất giữa các sắc thuế

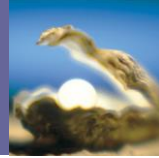
Dấu hiệu đánh trùng thuế: ?

- **Thuế tài nguyên:** Tài nguyên khai thác càng chế biến sâu nâng cao giá trị tài nguyên bán giá cao thì nộp càng nhiều thuế TN, đồng thời với thuế GTGT, thuế XK.

Phần giá trị tăng thêm qua chế biến chịu thuế TN và thuế GTGT.

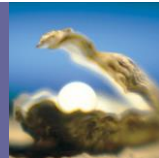
- **Tiền cấp quyền khai thác khoáng sản:** Tính trên trữ lượng TN trong đất, chủ yếu mức 2%-5% giá tính thuế tài nguyên, nộp kỳ 5 năm (không hoàn trả)

1. Tính thống nhất giữa các sắc thuế (tiếp)

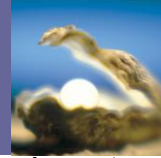
- . **Các khoản thu khác:** Thuế bảo vệ môi trường (than); phí bảo vệ môi trường khai thác khoáng sản; phí, lệ phí...
- . **Tăng gánh nặng về thuế, chi phí lãi vay hoạt động khai thác, chế biến tài nguyên;**
- . **Tăng chi phí đầu vào sản xuất, tăng giá thành sản phẩm của nền kinh tế.**

2. Tính đồng bộ trong hệ thống chính sách

- **Chưa thống nhất giữa chính sách khuyến khích chế biến sâu và thu ngân sách: ?**
- . Chế biến sâu nâng cao giá trị tài nguyên bán giá cao hơn, nên nộp nhiều thuế.
- Doanh nghiệp tự hình thành công ty vệ tinh, tách biệt giữ khâu khai thác và khâu chế biến, để nộp thuế trên giá bán khâu khai thác, tránh thuế ở khâu chế biến (Cty khai thác bán TN cho Cty chế biến)

3. Tác động đến nguồn lực, công nghệ và năng lực sử dụng tài nguyên

- . Hạn chế tính thống nhất môi trường pháp lý, chưa tạo mặt bằng cạnh tranh bình đẳng trong hoạt động khai thác, chế biến TN; dẫn đến trốn thuế, tránh thuế;
- Đã lệch định hướng kinh doanh của nền kinh tế (xấu > tốt).
- . Lãng phí nguồn lực xã hội từ việc DN tái cấu trúc lại sản xuất.
- . Hạn chế đầu tư quy mô, công nghệ khai thác, chế biến, giảm giá trị gia tăng TN; giảm hiệu quả sử dụng TN.
- . Hạn chế năng lực cạnh tranh sản phẩm khai khoáng trên thị trường khu vực, quốc tế và thu hút đầu tư.

3. Về chi phí quản lý nhà nước

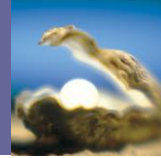

- . **Quy định pháp luật chưa đáp ứng thực tế hoạt động khai thác, chế biến TN, làm giảm nguồn thu, tăng chi phí quản lý nhà nước:?**

3.1. Nước biển làm mát máy không chịu thuế tài nguyên, nếu đảm bảo về môi trường, hiệu quả sử dụng nước tuần hoàn và điều kiện kinh tế kỹ thuật (Nghị định số 12/2015/NĐ-CP).

Nếu không đáp ứng điều kiện, gây ô nhiễm môi trường nộp không? Phải nộp?

3. Về chi phí quản lý nhà nước (tiếp)

3.2. Về giá tính thuế: *Luật Thuế tài nguyên* quy định giá tính thuế là giá bán đơn vị sản phẩm TN (không có VAT), không phân biệt địa bàn tiêu thụ.

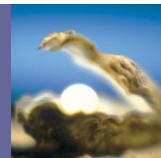
- **Nghị định số 12/2015/NĐ-CP** giao: **UBND cấp tỉnh quy định giá tính thuế TN khai thác qua sản xuất, chế biến mới bán ra, thì trừ thuế xuất khẩu (nếu có) và chi phí khâu sản xuất, chế biến đến khâu tiêu thụ.**

Bộ Tài chính hướng dẫn chi phí sản xuất, chế biến được trừ.

Giá tính thuế xác định ở khâu nào thì sản lượng tính thuế TN áp dụng tại khâu đó

Giải pháp thực hiện? Rất khó đạt hiệu quả, do:

3. Về chi phí quản lý nhà nước (tiếp)

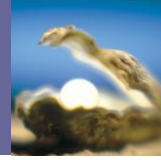

3.2. (tiếp) Giải pháp thực hiện? Rất khó xác định chi phí chế biến được trừ, bởi:

- Số lượng, chất lượng tài nguyên rất đa dạng.
- Loại tài nguyên có tính chất tương đương, nhưng mỗi DN có công nghệ, quản lý, mức độ chế biến, tiêu thụ khác nhau, nên chi phí chế biến khác nhau, nếu trừ chi phí cá biệt của mỗi DN **có công bằng?** Cần xác định mức chi phí **bình quân được trừ?** cho mỗi công đoạn chế biến, áp dụng chung cho DN?

III. TRAO ĐỔI GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN

1. Cách thức tiếp cận giải quyết:

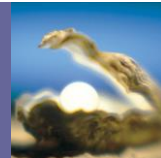
- **Tài nguyên thuộc sở hữu toàn dân, nhà nước là đại diện chủ sở hữu: Tổ chức, cá nhân khai thác phải trả một phần tài nguyên ở khâu khai thác cho nhà nước.**

(Như dầu mỏ, khí đốt tính thuế là số thùng dầu, m³ khí)

- **Nếu tài nguyên qua chế biến nâng cao hàm lượng, tăng giá trị phải chịu thuế GTGT, thì phần giá trị tăng thêm không tính thuế tài nguyên (theo giá thị trường).**

- **Tương ứng, sản lượng tài nguyên tính thuế xác định ở khâu khai thác (giá trị thương mại), đã chế biến, thì quy đổi về sản lượng khâu khai thác.**

III. TRAO ĐỔI GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN

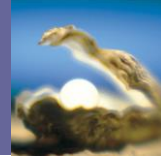
2. Cách tổ chức thu:

- Hoàn thiện hiệu quả việc đấu giá mỏ, đấu giá sản lượng tài nguyên khai thác.

- Tính thuế tài nguyên đồng thời với tính tiền cấp quyền khai thác khoáng sản, mức thu được cân đối khả năng điều tiết ngân sách từ loại tài nguyên khai thác; phân kỳ nộp theo kỳ quý, năm (*cân đối khả năng nguồn tiền nộp*)

- Đối với dầu mỏ: Kết hợp bán thuế tài nguyên là dầu mỏ thị trường trong nước, thay vì chờ bán được dầu và thuế bằng dầu mới phải nộp tiền.

III. TRAO ĐỔI GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN

3. Kết quả:

- **Nâng cao sự thống nhất giữa các sắc thuế:** Tài nguyên, GTGT, xuất khẩu, thu kịp thời vào ngân sách;
- **Đồng bộ chính sách khuyến khích chế biến sâu và thu Ngân sách;**
- **Hạn chế hao phí nguồn lực, khuyến khích đầu tư** nâng cao công nghệ, năng lực chế biến tài nguyên;
- **Đơn giản khâu xây dựng giá tính thuế, xác định chi phí được trừ, giảm chi phí quản lý nhà nước.**
- **Góp phần minh bạch chính sách, nâng cao tính tuân thủ, hạn chế trốn, tránh thuế, tạo môi trường pháp lý bình đẳng.**

Xin cảm ơn sự quan tâm của quý vị!